

## 10.0. Нетехнички резиме релевантних података

Предмет процене утицаја на животну средину је Пројекат Пројекат који представља реконструисање производних хала у предузећу „FIAT AUTOMOBILI SRBIJA“ и изградњу два нова објекта. Комплекс је реализован на кп.бр. 1/1 КО Крагујева 2 која заузима површину од око  $P = 112\text{ha } 82\text{a } 19\text{m}^2$ .

Локација предметног Пројекта налази се у границама Генералног урбанистичког плана Крагујевац 2015., у оквиру радне зоне 3 „Застава“, целина 2 и ПДР „Застава аутомобили“, на око 2,5 km југозападно од градског центра. Локација је веома добро повезана са ширим окружењем преко улице Кнеза Михаила, која уједно представља путни правац Крагујевац-Краљево. Предметни комплекс са наведеном саобраћајницом повезан је мостовима „Шест топола“ и „Звезда“. Индустијским колосеком повезан је на железнички правац Лапово-Краљево.

Носиоцу Пројекта издато је Решење о локацијској дозволи за реконструкцију са надградњом и доградњом постојећих објеката и изградњу нових објеката у комплексу „ФИАТ АУТОМОБИЛИ СРБИЈА“, бр. XVIII 353-454/10 од 13.07.2010., Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине – Одељење за просторно планирање, Град Крагујевац.

Решењем о локацијској дозволи дефинисани су степен изграђености и заузетости, грађевинске и регулационе линије, вертикална регулација, начин прикључења на инфраструктурне системе, начин одвођења атмосферских вода и остали услови којим се планирани Пројекат усклађује са просторно - планском и урбанистичком документацијом.

Предметни комплекс је инфраструктурно опремљен и повезан на системе електродистрибуције, водовода и канализације, као и ТТ мреже.

На локацији, у постојећем стању, постоје објекти који су изграђени у претходном периоду и били су део некадашње фабрике „Застава аутомобили“, а сада припадају предузећу „FIAT AUTOMOBILI SRBIJA“:

- зона бојења браника,
- каросерија – израда подсклопова,
- пресерај,
- каросерија,
- лакирница (фарбара),
- монтажа,
- складиште (магацин),
- складиште (магацин),
- академија,
- складиште (магацин),
- балирница (паковање),
- централа за фарбање,
- свлационица,
- административна зграда,
- бараке,
- бензинска станица,
- обрада отпадних вода,
- објекат за чувара,
- хангар за хеликоптер,
- резервоар за воду,
- складиште запаљивих материјала,
- складиште гаса,
- продаја возила,
- спољашњи паркинг,
- унутрашњи паркинг.

За поједине објекте планирана је реконструкција и они су предмет ове Студије, као и изградња два нова објекта, док остали објекти који се налазе на комплексу нису предмет Студије о процени утицаја на животну средину.

У оквиру фабрике „FIAT AUTOMOBILI SRBIJA“ одвија се производња возила модела FIAT PUNTO, и припрема се производња и других модела. За производњу возила у оквиру предметне фабрике обавља се скалпање које обухвата следеће операције:

- пресовање,
- каросирање и заваривање лимова за склапање шкољки,
- бојење каросираних возила,
- уградња седишта и механичких делова возила – пријем – отпрема,
- завршна обрада.

**Пресерај** - У оквиру ове јединице обавља се производња делова за возила (панели, рамови) и њухових унутрашњих делова. Сиров материјал – челик допрема се у калемовима или већ исечен од стране добављача. У оквиру овог дела фабрике налазе се следеће јединице:

- Ревизија – у оквиру ове јединице врше се додатне активности, везане за поправку финалних делова.
- Одржавање – у оквиру ове јединице постоји одржавње које се ради на линији и мањим делом иза линије.
- Контрола квалитета производа – готов производ се подвргава габаритној и естетској контроли. Прави се низ извештаја који се подносе Оперативној јединици, и на тај начин спречава се неко будуће понављање грешака, односно прављење неодговарајућег производа.
- Одељење за квалитет – овде се директни и индиректни материјали подвргавају хемијској и физичкој контроли како би се верификовала сагласност за захтевима хемијско-металуршке лабораторије. Раде се тестови на уљима, емулзијама, води за испирање у циљу да се дефинише поновна употреба/одлагање.
- Логистика и пуњење батерија – у оквиру оперативне јединице фабрике унутрашњи транспорт обавља се виљушкарима и камионима који имају погон на струју. У оквиру ове јединице врши се пуњење батерија.

**Каросерија** - у оквиру ове јединице врши се заваривање делова добијених из Пресераја и њихово спајање у „каросерију“, тело аутомобила. Тело се у основи састоји од шасије, пода, страница, крова и вешања. Да би се обезбедило склапање подсклопова шкољке и комплтирање каросерије предвиђено је инсталирање ручних и аутоматских заваривачких пунктова са аутоматским транспортом заједно са ручним/аутоматским местима улаз/излаз.

Планирана је аутоматска линија за израду подсклопова и комплетне каросерије са постављањем хоризонталних и вертикалних робота за тачкасто заваривање. Након тога врши се монтажа предњег браника, врата, хаубе, поклопца гепека. Како би се каросерија комплтирала скида се са траке и преместа у Лакирницу.

Испарења која се јављају на местима заваривања метала се преко ефикасног система одсисавање одводе у атмосферу.

**Лакирница (Paint Shop)** - У овом делу фабрике обавља се врши се лакирање каросерија путничких аутомобила које као сирове долазе из Каросерије. Бојење се врши коришћењем хемијских, електрохемијских и технолошких поступака. У погону Лакирнице врше се следећи процеси:

- хемијска припрема,
- катафоретска заштита,
- наношење антизвучне ПВЦ масе и
- бојење каросерија путничких аутомобила основном и покривном бојом.

**Монтажа** - У објекту Монтажа изводе се операције „опремања“ (уградња свих електричних делова, седишта, стакала, тапацирунга, точкова, светала...) и „каросирања“ шкољке (уградња механичких група - погонских група, трансмисија, вешања и кочница) на Н1 линији. У оквиру објекта изводе се следеће операције:

- Уградња делова на линији
- Лепљење стакала
- Припрема механичких делова
- Спајање мотора и мењача
- Комплетирање возила
- Конвергенције точкава
- Проба на кишу
- Поправка механичких делова

У току реализације и редовног рада предметног Пројекта долази до генерисања различите врста отпадних материја.

У фази реализације, односно реконструкције постојећих објеката доћиће до настанка извесне количине **грађевинског отпада** који ће бити уклоњен са предметне локације, преко надлежног комуналног предузећа.

**Комунални отпад** настаје као последица боравка запослених у малим количинама. У комплексу је организовано прикупљање комуналног отпада и његово уклањање преко надлежног комуналног предузећа.

**Електронски отпад** - У оквиру предметног комплекса настајаће извесна количина електронског отпада који се мора предавати акредитованим правним лицима на даљи третман. Такође врло често вршиће се замена испражњених кетрица из штампача, који се не смеју одлагати на депонију, већ се морају предавати акредитованим предузећима на рециклажу.

**Санитарно - фекалне отпадне воде** настају као последица боравка запослених на локацији. Из санитарног чвора се интерном канализационом мрежом одводе у градску канализациону мрежу.

**Технолошке отпадне воде** јављају се у оквиру Лакирнице у фазама бијења каросерије (шкољки). У оквиру круга фабрике постоји изграђено постројење за пречишћавање отпадних вода и налази се у непосредној близини Лакирнице у заједничком објекту под именом „КАТАК“ где се налази и погон Техничког чишћења решетки, као и погон за монтажу приколица. Пречишћене отпадне воде одговарајућег квалитета биће упуштене у градску канализациону мрежу.

**Отпадни лим** се сакупља и одвози до „балирнице“ (посебан део где се овај отпад балира) на балирање, а потом предаје овлашћеним лицима на даље коришћење.

**Опасан отпад** – Муљ који настаје у процесу хемијске припреме и фарбања шкољки у Лакирници представља отпад са карактеристикама опасног отпада, као и отпадна боја, разређивачи, заптивна маса амбалажа. Поступање са таквим отпадом мора бити у складу са Правилником о поступању са отпацама који имају својства опасних материја („Сл. гласник РС“ бр. 12/95). Тако настао отпад се привремено складишти у одговарајућој амбалажи (непропусна бурад са поклопцем) која се складиште на бетонској подлози у наткривеном простору, уз обележавање, надзор и евиденцију, до уступања овлашћеној институцији на даљи третман уз обавезну евиденцију. Складиште опасног отпада биће изграђено у свему у складу са Правилником о начину поступања са материјама које имају својства опасних материја („Сл. Гласник РС“, бр. 12/95 и 56/10). Позиција овог складишта биће предмет нове локацијске дозволе. Носилац Пројекта „FIAT AUTOMOBILI SRBIJA“ је склопио Уговор 12.07.2010. бр. 10442-10, са предузећем „DEKONTA“ које је задужено за трајно збрињавање опасног отпада генерисаног у предузећу „FIAT AUTOMOBILI SRBIJA“.

**Емисија у ваздух** и аерозагађеност су могући на локацији услед одвијања саобраћаја. Одвијање саобраћаја изазива емитовање специфичних полутаната атмосфере као продуката потпуног и непотпуног сагоревања нафтних деривата у моторима са унутрашњим сагоревањем. Анализа саобраћајне фреквенције на локацији, учесталост и присуство возила, указује да је интензитет саобраћаја на локацији мали, и пошто се ради о интерним саобраћајницама које немају приоритетан значај, саобраћај на локацији не представља фактор угрожавања квалитета животне средине и не захтева посебну анализу и процену утицаја на животну средину.

У предметној технологији на појединим линијама и фазама обављања појединих операција долази до повећане емисије честица који могу бити потенцијални загађивачи

ваздуха. Највећи утицај на ваздух имају процеси који се одвијају у Лакирници, односно процеси наношења фарбе. Смањење емисије аерополутаната решено је тако што ће се фарбање обављати у најсавременијим кабинама које су опремљене воденим скруберима. Ваздух улази у кабину и идући одозго на доле обара све остатке од распршивања (overspray) који се нису наталожили на шкољку, одвлачећи их ка дну кабине где се ваздух изнутра меша са водом, која задржава чврсте честице.

Такође до емисије аерополутаната долази и у процесима печења фарбе, као и у процесима заваривања. Емитоване органске материје (VOC) се одводе у централни систем за постсагоревање са засебним емитером.

На основу анализе врсте, количине и начина чувања опасних материја које се користе и које настају у предметном комплексу могу се предвидети следеће удесне ситуације:

- **пожар**
  - пожар у магацину запаљивих материја
  - пожар као последица квара на инсталацијама за развод гасова
  - преношење из других комплекса
  - кварови на електричним инсталацијама и на опреми
- **испуштање токсичних гасова**
  - просипања амбалаже у којој се чувају органски разређивачи
- **изливање опасних течности**
  - просипање боја и органских разређивача у магацину опасних материја
  - просипање уља услед попуштања оригиналне амбалаже у којима се допремају и чувају
  - просипање течних отпадних материја - рабљеног уља, отпадних материја које се прикупе у сепаратору уља и масти и отпадних материја које се прикупе у воденим купатилима услед попуштања посуда у којима се чувају.

На локацији и окружењу нема заштићених ни евидентираних за заштиту природних и културних доабара, не постоје флористички вредни садржаји, угрожене и заштићене биљне и животињске врсте, споменици природе, целине високе амбијенталне вредности које би биле угрожене реализацијом и радом предметног Пројекта.

Редовни рад предметног Пројекта не доводи до пресецања путева миграције и угрожавања привремених и сталних станишта животињских форми.

На основу свега изнетог може се закључити да уз примену мера превенције, спречавања и отклањања потенцијалних догађаја који могу изазвати ризик од настанка удеса, предметни Пројекат је прихватљив и еколошки одржив, а ризик од настанка удеса сведен на минимум с малом вероватноћом јављања.

Осим прописаних мера за спречавање, смањење и отклањање штетних утицаја, обавеза Носиоца Пројекта је примена мера еколошког мониторинга.

Програм мониторинга заштите животне средине мора бити у складу са захтевима праћења стања на локацији у циљу превентивног деловања и примене мера за спречавање и отклањање потенцијално штетних утицаја и спровођење мера заштите животне средине.

Праћење и надзор потенцијалних утицаја Пројекта на животну средину мора бити усклађен са важећим законским прописима и подзаконским актима, нормативима и стандардима.

Спровођењем мера заштите - законских, техничко-технолошких и организационих у току редовног рада Пројекта, као и у случају акцидента на локацији, потенцијална деградација и загађивање животне средине биће минимизирани тј. сведени у законом дозвољене границе еколошке прихватљивости и одрживости. На основу напред изнетог, може се закључити да је са еколошког аспекта предметни Пројекат - реконструисања производних хала у предузећу „FIAT AUTOMOBILI SRBIJA“ одржив и еколошки прихватљив, уз стриктну примену пројектованих мера заштите и еколошког мониторинга, као и мера превенције, отклањања, минимизирања и свођења у законске оквире негативних утицаја на животну средину.

---

### **11.0. Подаци о техничким недостацима или непостојању одређених стручних знања и вештина**

У току израде предметне Студије о процени утицаја на животну средину, обрађивач Студије је имао увид у сву потребну документацију и податке, те се може закључити да нема идентификованих недостатака, непостојања стручног знања и вештина, и да је Студија израђена у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09 и 72/09) и Законом о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09).